

Magdalena Gumkowska

Rewaloryzacja historycznych zespołów miejskich, Kazimierz Dolny, 21-27 września 1986 r.

Ochrona Zabytków 40/3, 215

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

tworzących nieodpowiadające charakterowi Janowca perspektywy widokowe, na podwyższeniu skali zabudowy, na błędnych rozwiązaniach komunikacji itp. W koncepcjach architektonicznych pojawiły się w kilku projektach zbyt agresywne formy zabudowy czy akcenty przestrzenne. W paru innych pracach przeważały tendencje zachowawcze aż do naśladownictwa form zabudowy historycznej (praca architekta radzieckiego) czy tradycyjnego budownictwa ludowego (praca architekta węgierskiego). Mikołaj Kornecki przedstawił sumienne studia nad typami zabudowy i formami detalu, a Siergiej Bałasow ze Związku Radzieckiego pokusił się o próbę rekonstrukcji rozplanowania i zabudowy Janowca w XVIII w., wyciągając z niej wnioski do projektowania zabudowy Janowca współczesnego, w duchu architektury o formach wyraźnie historyzujących. W kilku pracach zaprojektowano rekonstrukcję nie istniejącej synagogi. Niektóre prace proponowały nadmierną koncentrację usług w rynku – aż do całkowitej eliminacji funkcji mieszkalnej z zabudowy przyrynkowej. W jednej

pracy przedstawiono próbę sformowania bloków urbanistycznych o zabudowie obrzeżnej obcej strukturze przestrzennej Janowca. Większość prac postulowała dokonanie celowych korektur w błędnie zlokalizowanych i zaprojektowanych po wojnie budynkach (np. gminny ośrodek kultury). W wyniku obrad sądu konkursowego postanowiono przyznać dwie pierwsze nagrody równorzędne pracom: arch. Krystyny Gruszeckiej (PRL) – za twórczą adaptację wytycznych konserwatorskich, kompleksowe przedstawienie projektu prawidłowo ukierunkowanej przebudowy i rozbudowy Janowca przy zachowaniu właściwej skali i gabarytu zabudowy oraz interesujących propozycji architektonicznych, arch. K. Gruszecka przedstawiła dodatkowo propozycje wariantów rozbudowy domów istniejących oraz studium kolorystyczne budynków; arch. Katariny Pecharowej (CSRS) – za projekty bardzo interesującej nowej zabudowy Janowca o wysokich walorach estetycznych. Arch. K. Pecharova konsekwentnie zrywając z historyzmem, a także unikając zachowawczych form architektury tzw. neutralnej, przedstawiła pro-

jektury architektury zdecydowanie nowoczesnej o wartościowym estetycznie detalu, dobrze wyczonej skali i nastroju małego miasteczka. Przyznano także trzy wyróżnienia pierwszego stopnia: arch. Jarmili Lalkovej (CSRS), arch. Jozsefowi Schönowi (WRL) – za przedstawienie interesujących rozwiązań projektowych rewaloryzacji Janowca z prawidłowym uchwyceniem skali i charakteru zabytkowego osiedla. Wyróżnienia drugiego stopnia otrzymali: arch. Georgij Kajtazow (BRL) i arch. Siergiej Bałasow (ZSRR). Te wyróżnienia postanowiono przyznać za ewidentny wkład pracy w przedstawione projekty, których wyniki – z uwagi na bardzo zachowawczy charakter – nie wnoszą koncepcji twórczych i zgodnie z przyjętymi wcześniej kryteriami ocenione zostały mniej korzystnie niż inne nagrodzone prace. Postanowiono kontynuować Międzynarodowe Pracownie Urbanistyczne w kolejnych krajach uczestniczących w pracach Komisji I Grupy Roboczej oraz zalecić organizatorom opublikowanie projektów pleneru w Janowcu.

Mirosław Przyłęcki

REWALORYZACJA HISTORYCZNYCH ZESPOŁÓW MIEJSKICH, KAZIMIERZ DOLNY, 21–27 WRZEŚNIA 1986 R.

W dniach 21–27 września 1986 r. odbyła się w Kazimierzu Dolnym wspólna narada dwu Komisji Problemowych Grupy Roboczej poświęcona problematyce rewaloryzacji historycznych zespołów miejskich. Przedstawiciele Komisji I ds. Rewaloryzacji Historycznych Zespołów Miejskich (koordynator CSRS) oraz przedstawiciele Komisji X ds. Organizacji i Ekonomiki Przedsiębiorstw Konserwatorskich (koordynator PRL) zaprezentowali referaty związane z problemami rewaloryzacji zabytkowych miast w Bułgarii, Czechosłowacji, NRD, na Węgrzech, w ZSRR i w Polsce. Obserwatorem narady był przedstawiciel Kuby. Wystuchano 12 referatów i informacji, które w sposób pełny i niezwykle interesujący przedstawiły zagadnienia związane z przygotowaniem działań rewaloryzacyjnych zarów-

no w ujęciu projektowym i urbanistycznym, jak również pod kątem ekonomicznym.

Obradom przewodniczyli: koordynator Komisji I – dr hab. Aleš Vošahlik (CSRS) oraz Komisji X – inż. Jan Kozyra (PRL, dyrektor Oddziału PKZ w Lublinie). Referaty zaprezentowane zostały przez następujących uczestników: W. Kolarową (BRL), J. Faltysa, H. Mešicką, L. Husovska (CSRS), A. Readera, K. H. Loui (NRD), T. Fejerdi (WRL), K. Łooweer (ZSRR), J. Jarzębowski, M. Przyłęckiego, W. Niessnera, A. Macura, M. Rejmanowskiego (PRL). Strona polska poza referatami związanymi z rewaloryzacją zabytkowych zespołów miejskich w kraju zaprezentowała także zagadnienia kompleksowej rewaloryzacji zabytkowej cytadeli w Algierii.

Uczestnicy narady spotkali się w czasie obrad z dyrektorem Muzeum Kazimierza Dolnego, Jerzym Żurawskim, który przedstawił problemy rewaloryzacji Kazimierza Dolnego. Ponadto zwiedzili Lublin i Zamość, gdzie odbyło się spotkanie z dyrekcją Oddziałów PP PKZ, oraz Sandomierz. W czasie objazdu przedstawiono gościom problemy rewaloryzacji miast zabytkowych. Zapoznali się oni z najciekawszymi zabytkami Kazimierza Dolnego, Lublina, Zamościa, Sandomierza. Naradzie towarzyszyła wystawa prac II Międzynarodowej Pracowni Urbanistycznej w Janowcu, w której uczestniczyli członkowie Grupy Roboczej z Bułgarii, Czechosłowacji, ZSRR, WRL i Polski.

Magdalena Gumkowska

METODY I TECHNIKA EWIDENCJI ZABYTEKÓW, BAŃSKA BYSTRZYCA, 22–26 WRZEŚNIA 1986 R.

W dniach 22–26 września 1986 r. na terenie Słowacji w Bańskiej Bystrzycy i w Muzeum Wsi Orawskiej w Zuberu odbyło się międzynarodowe spotkanie Komisji II „Metody i Technika Ewidencji Zabytków” Grupy Roboczej Krajów Socjalistycznych ds. Konserwacji Zabytków Historii, Kultury i Muzealiów. Było to już VII spotkanie Komisji, która rozpoczęła swoją działalność w Różnawie (CSRS)¹. W pracach Komii-

sji czynny udział biorą komisje narodowe Bułgarii, Czechosłowacji, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Polski, Węgier i Związku Radzieckiego, a koordynuje je Czechosłowacja – Státny Ústav Pamiatkovej Starostlivosti w Bratysławie, personalnie dr Michal Horský. W pierwszym etapie działalności Komisji dominowała prezentacja metod ewidencji zabytków oraz zautomatyzo-

wanych systemów informacji (AIS) mających zastosowanie w tej dziedzinie. Ten nurt wymiany doświadczeń i materiałów towarzyszy pracom Komisji przez cały czas, bowiem stosowane

¹ M. Kornecki, *Metody i technika ewidencji zabytków – Spotkanie konsultacyjne Komisji Problemowej Grupy Roboczej Krajów Socjalistycznych ds. Konserwacji Zabytków Historii, Kultury i Muzealiów*. „Ochrona Zabytków” 1980 nr 3 s. 226.